

Sundhed, bevægelse og trivsel i Purhus IF – med fokus på den tidlige indsats

Slutevaluering

Sundhed, bevægelse og trivsel i Purhus IF – med fokus på den tidlige indsats

Slutevaluering

Forfatter

Christian Gjersing Nielsen

Andre bidragsydere

Anton Hvidberg Munch

Redigering

Kirsten Sparre

Rekvirent

Purhus Idrætsforening og Fonden Træningshuset i Asferg

Layout

Katja Høiriis

Udgave

1. udgave, juni 2024

Fotos i udgivelsen

Purhus IF

Tryk

Dantryk A/S

Pris

Rapporten kan downloades gratis på www.idan.dk

ISBN

978-87-94468-22-0 (pdf)

978-87-94468-23-7 (tryk)

Udgiver

Idrættens Analyseinstitut

Frederiksgade 78B, 2.

DK-8000 Aarhus C

T: +45 3266 1030

E: idan@idan.dk

W: www.idan.dk

Gengivelse af denne udgivelse er tilladt med tydelig kildehenvisning.

Indhold

Introduktion	3
Purhus IF's område	4
Medlemsudvikling i Purhus IF	6
Et kig på sæsonen 2023/24 i Purhus IF	8
Status på målsætningen om medlemmer	10
Stor tilfredshed med PIF Babyklub	12
Stor tilslutning til Spireklubben	16
Idrætseftermiddage har været en succes for børnene	18
Begrænset interesse for pulje til at dække kontingenter	21
Opsamling	22

Introduktion

Fra 2021 til 2023 har Purhus IF arbejdet med at fremme de lokale børns trivsel og sundhed gennem projektet 'Sundhed, bevægelse og trivsel i Purhus IF'. Projektet skulle egentlig have været til og med 2025, men løb tør for økonomisk støtte og blev derfor afsluttet i 2023.

Projektet har fokuseret på Asferg Sogn, hvor flere rapporter om sundhed peger på udfordringer med dårlig trivsel, fysisk inaktivitet, overvægt og social ulighed.

Sammen med lokale aktører har Purhus IF lavet en række aktiviteter, der fremmer den fysiske, psykiske og sociale trivsel og sundhed blandt de lokale børn i alderen 0 til 6 år.

Et andet formål med aktiviteterne har været at introducere børn i førskolealderen og deres forældre til foreningsfællesskaber og senere fastholde dem i foreningen.

Projektet har også bygget ovenpå et eksisterende samarbejde mellem Purhus IF og Asferg Skole. Skolen og foreningen har sammen lavet tilbud, der kobler skole- og foreningsliv, så børnene får mere bevægelse i hverdagen og bedre kendskab til foreningen og idrætsfaciliteten Træningshuset.

Et centralt mål for projektet har været få flere børn til at melde sig ind i Purhus IF. Helt konkret var ambitionen, at 60 pct. af de 0-6-årige børn og 75 pct. af de 7-12-årige børn i foreningens område skulle være medlemmer af Purhus IF, når projektet var slut.

Kort om evalueringen

Idrættens Analyseinstitut har evalueret projektet med fokus på at beskrive udviklingen i Purhus IF i projektperioden, og hvordan det er gået med at rekruttere og fastholde medlemmer i alderen 0-6 år og 7-12 år.

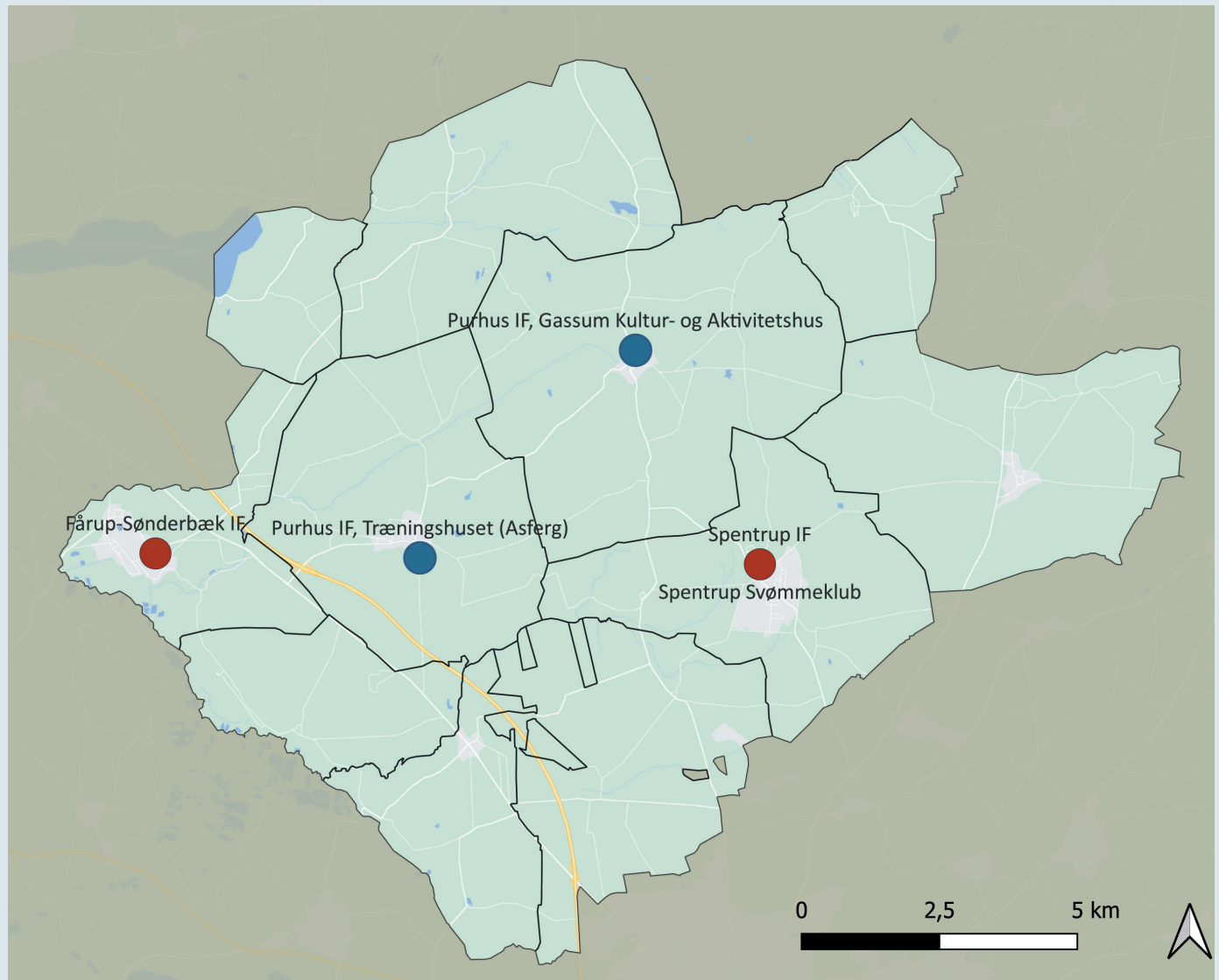
Evalueringen beskriver også, hvordan det er gået med fire konkrete tiltag:

- **PIF Spireklub**, som er et månedligt tilbud om leg og bevægelse i Træningshuset i Asferg for børn i alderen 1-6 år og deres forældre. Spireklubben blev oprettet i 2021.
- **Asferg babyklub**, som har haft fokus på at skabe et foreningsfællesskab blandt forældre på barsel (og deres børn) med hold i babymotorik og træning for forældre på barsel.
- **Samarbejde med Børnehuset Svalereden**, som har fokus på at præsentere alle børn i daginstitutionen for bevægelse og idræt gennem 'idrætseftermiddage'. Som en del af samarbejdet var planen også at holde møder for forældre og personale med fokus på bevægelse og sundhed.
- **'PIF for alle'**, som har til formål at række ud til de børn, der ikke er en del af foreningslivet, bl.a. med en mentorordning, hvor frivillige tager imod nye medlemmer og får dem til at føle sig godt tilpas, og mulighed for at søge støtte til at betale kontingent til foreningen.

Evalueringen er baseret på:

- tidligere undersøgelser gennemført af Idrættens Analyseinstitut for Purhus IF i 2020 og 2021
- interviews med Purhus IF, Børnehuset Svalereden og den lokale sundhedsplejerske for spædbørn
- Purhus IF's egne evalueringer og andre typer data.

Kort over Purhus IF's faciliteter og andre foreninger i den umiddelbare nærhed

Purhus IF's område

Purhus IF har base i Træningshuset i Asferg og Kultur- og Aktivitetshuset i Gassum, og foreningen betragter Asferg og Gassum Sogne som sit nærområde.

Befolkningen

Asferg Sogn har 975 indbyggere (1. januar 2024), heraf:

- 70 børn i aldersgruppen 0-6 år
- 61 børn i aldersgruppen 7-12 år

Gassum Sogn har 852 indbyggere (1. januar 2024), heraf:

- 60 børn i aldersgruppen 0-6 år
- 52 børn i aldersgruppen 7-12 år

Alle Purhus IF's aktiviteter for børn i alderen 0-6 år og 7-12 år foregår i Træningshuset i Asferg, og der ikke er nogen aktiviteter for børn i Gassum.

De vigtigste aktiviteter for 0-12-årige i Purhus IF er gymnastik, fodbold og aktiviteter med et generelt bevægelsesfokus. Fodbold udbydes i samarbejde med Fårup-Sønderbæk IF.

Andre foreninger i området

Tre andre foreninger i nærområdet tilbyder også aktiviteter til børn i alderen 0-6 år og 7-12 år. Det er Spentrup IF, Spentrup Svømmeklub og Fårup-Sønderbæk IF.

For borgerne i Gassum by er der lige så langt til Spentrup IF/ Spentrup Svømmeklub (5,7 km fra Gassum Kultur- og Aktivitetshus) som til Træningshuset i Asferg (5,9 km fra Gassum Kultur- og Aktivitetshus).

Årets forening og årets landsby

Purhus IF blev kåret til årets forening i DGI Østjylland i april 2024

Prisen blev givet med udgangspunkt i evnen til at tænke ud af boksen. Her lagde DGI Østjyllands bestyrelse særlig vægt på det stærke samarbejde mellem foreningen og områdets skole og daginstitutioner.

DGI Østjylland (2024)

Asferg blev kåret til årets landsby i Region Midtjylland i 2023

"Asferg har opført Træningshuset, genåbnet købmanden og opført 18 nye lejeboliger. Børns og familiers sundhed og trivsel er i fokus. Desuden har Asferg med en imponerende fælles indsats sat en social bæredygtighedsdagsorden, hvor både fagprofessionelle, institutioner, idrætsforening og frivillige bidrager i et sammenhængende netværk for at fremme og forebygge sundhedsudfordringer og skabe bedre trivsel."

Region Midtjylland (2023)

Medlemsudvikling i Purhus IF

Undervejs i projektet oplevede Purhus IF først et fald i antallet af medlemmer i alderen 0-12 år og senere en kraftig vækst.

Fra 2020 til 2022 faldt medlemstallet fra 170 til 125. Fra 2022 til 2023 steg antallet af medlemmer fra 125 til 197.

De nye medlemmer er børn i alderen 0-6 år, mens der er et fald i antallet af medlemmer i alderen 7-12 år.

0-6 år:

- Antallet af medlemmer fra 0-6 år er steget fra 78 til 118 (51 pct.) i projektperioden.
- Fra 2022 til 2023 er medlemstallet i aldersgruppen steget med hele 49 medlemmer fra 69 til 118.

7-12 år:

- Medlemstallet for aldersgruppen 7-12 år er faldet fra 92 til 79 (14 pct.) i projektperioden.
- Fra 2022 til 2023 er medlemstallet i aldersgruppen steget fra 56 til 79.

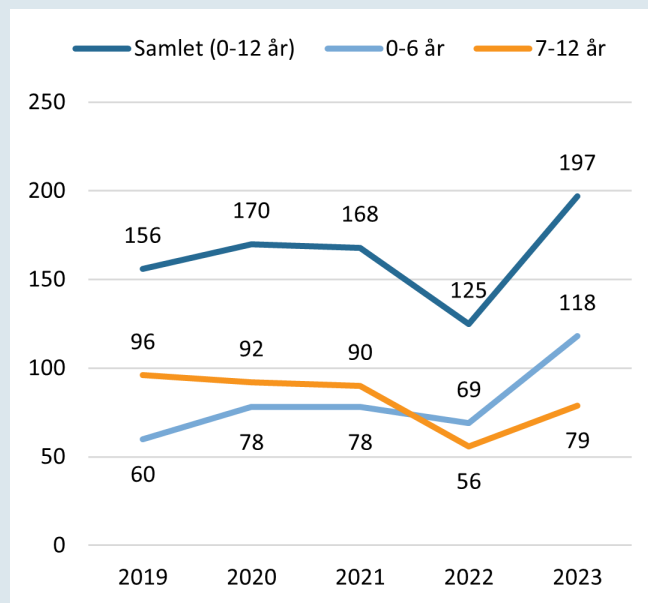

Stor udskiftning i medlemmerne

Der har været stor udskiftning i, hvilke børn der har været medlemmer af Purhus IF i projektperioden fra 2021 til 2023.

- Fra 2021 til 2023 kom der i alt 320 nye medlemmer i aldersgruppen 0-12 år, men samtidig stoppede 166 børn i foreningen.
- 2022 var et særligt svært år, hvor 98 børn stoppede i foreningen, og kun 70 nye børn blev meldt ind.
- I 2023 vendte billedet. Purhus IF fik 113 nye medlemmer i alderen 0-12 år, og kun 27 børn forlod foreningen.

Udvikling i antal unikke medlemmer (0-12 år)

Figuren viser antal unikke medlemmer i aldersgrupperne 0-6 år og 7-12 år i perioden 2019-2023 (Purhus IF's egne data). Det unikke antal medlemmer i perioden 2019-2023 er opgjort per kalenderår, da det i det foreliggende datamateriale ikke er muligt at opgøre medlemstallet per sæson (efterår/forår).

Svært at få fat i de lokale 7-12-årige

Purhus IF har udviklet et Jump4Fun-forløb med fokus på bevægelsesglæde og fællesskab som et tilbud til de børn, der oplever, at traditionelle foreningshold ikke appellerer til dem.

Alligevel oplever foreningen fortsat, at der er en relativt stor gruppe af de lokale børn, som de ikke kan få fat på, forklarer koordinatorene i Purhus IF i et interview til denne evaluering:

”Det der med at få lidt flere med her lokalt. Vi kender jo børnene [fra Asferg Skole], og vi kan jo godt se, at der nogle af dem, vi ikke får med. Der er en gruppe – faktisk en ret stor gruppe – som vi simpelthen ikke kan få fat på. Og her er det skolebørn, jeg mener, fordi det er dem, vi primært har kontakt til.”

I september 2021 svarede 52 pct. af de adspurgte børn i 0.-6. klasse på Asferg Skole (n=79), at de var medlemmer af Purhus IF.

I oktober 2023 svarede 46 pct. af de adspurgte børn i 0.-6. klasse på Asferg Skole (n=88), at de var medlemmer af Purhus IF.

Altså ligger andelen af børn på Asferg Skole, der dyrker idræt i Purhus IF, på nogenlunde samme niveau ved starten og slutningen af projektet.

Leg og sommergymnastik vendte billedet

”Gymnastik havde det virkelig svært, og rigtig mange stoppede. I 2023 er der virkelig blevet gjort en stor indsats for gymnastikken, men også for fodbold. Tilgangen til gymnastik er også blevet ændret fra det mere traditionelle til at være mere orienteret mod leg. Vi har også udbudt sommergymnastik, efter den normale gymnastiksæson er afsluttet – og det har tiltrukket nogle nye og hjulpet med at fastholde nogle, som ellers ville have været stoppet.”

Fra interview med koordinatorene i Purhus IF (2024)

Et kig på sæsonen 2023/24 i Purhus IF

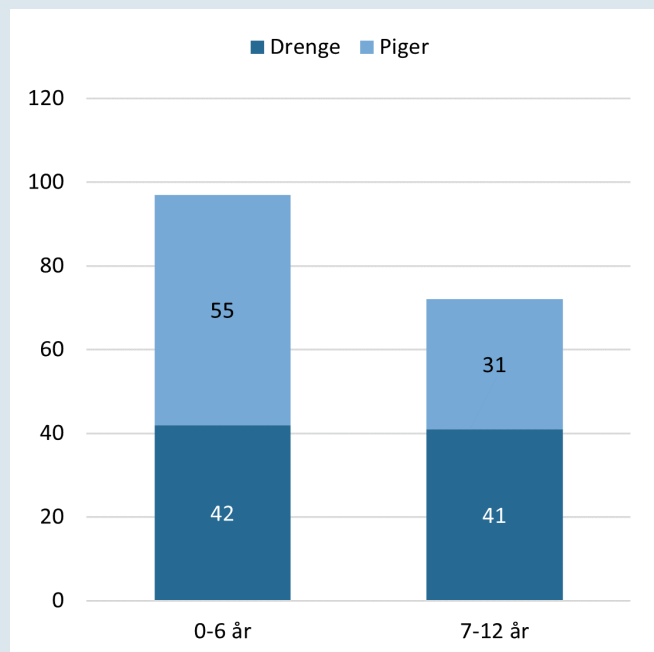
Dette afsnit giver et kort indblik i sæsonen 2023/24, der dækker både efteråret 2023 og foråret 2024. Tallene er baseret på Purhus IF's egne optællinger.

Purhus IF har i sæsonen 2023/24 haft i alt 169 medlemmer i alderen 0-12 år.

De fordeler sig på:

- 97 medlemmer (55 piger og 42 drenge) i aldersgruppen 0-6 år
- 72 medlemmer (31 piger og 41 drenge) i aldersgruppen 7-12 år

169 unikke medlemmer i aldersgruppen 0-12 år

Figuren viser antal unikke medlemmer (Purhus IF's egne data) i sæsonen 2023/24. Fordelt på alder og køn.

Forskel på at tælle medlemmer pr. år eller pr. sæson

Optæller man medlemmer i et kalenderår, rummer optællingen tal for to sæsoner. For eksempel inkluderer kalenderåret 2023 både medlemmerne fra 2022/23 og 2023/24-sæsonen.

De medlemmer, der er stoppet efter den første halvdel af året, kommer derfor til at tælle med i det samlede medlemstal for året, som derfor kan blive højere sammenlignet med en optælling baseret på sæsoner.

Det lavere antal medlemmer i sæsonen 2023/24 sammenlignet med kalenderåret 2023 er derfor ikke nødvendigvis udtryk for et medlemsfald.

Mange medlemmer bor ikke i Asferg og Gassum

Purhus IF definerer sit område som lokalområderne omkring Asferg og Gassum, men tallene viser, at halvdelen af medlemmerne kommer andre steder fra, og der er kun få medlemmer fra Gassum.

- 64 (38 pct.) af Purhus IF's medlemmer i aldersgruppen 0-12 år bor i området omkring Asferg.
- 20 (12 pct.) af medlemmerne bor i området omkring Gassum.
- 85 (50 pct.) af medlemmerne bor uden for Purhus IF's nærområde.

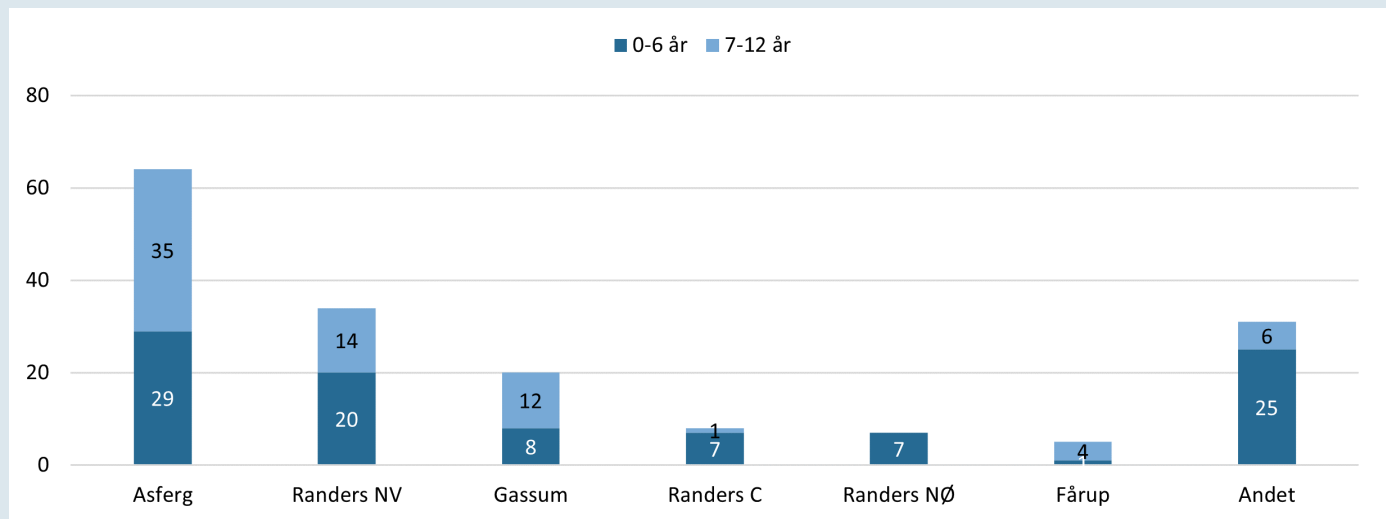
PERSPEKTIV

Ingen aktiviteter for målgruppen i Gassum

Det er oplagt, at den begrænsede tilslutning til Purhus IF blandt børnene i Gassum i høj grad skyldes, at samtlige aktiviteter for børn i alderen 0-12 år bliver udbudt i Træningshuset i Asferg, der ligger i samme køreafstand fra Gassum som Spentrup IF og Spentrup Svømmeklub.

En anden forklaring kan være, at mange af børnene i Gassum går på Blicherskolen i Spentrup, og så er det sandsynligvis mere oplagt for dem at dyrke idræt med deres kammerater i Spentrup end i Asferg.

Halvdelen af Purhus IF's medlemmer bor ikke i Asferg eller Gassum

Figuren viser antal medlemmer i sæsonen 2023/24 fordelt på områder (Purhus IF's egne data).

Status på målsætningen om medlemmer

Målet for Purhus IF var, at 60 pct. af de 0-6-årige og 75 pct. af de 7-12-årige i foreningens område skulle være medlemmer af foreningen ved udgangen af 2025, hvor projektet oprindeligt skulle slutte.

Men Purhus IF er langt fra at indfri den målsætning, idet kun 28 pct. af de 0-6-årige og 42 pct. af de 7-12-årige, der bor i området, er medlemmer af Purhus IF i sæsonen 2023/24.

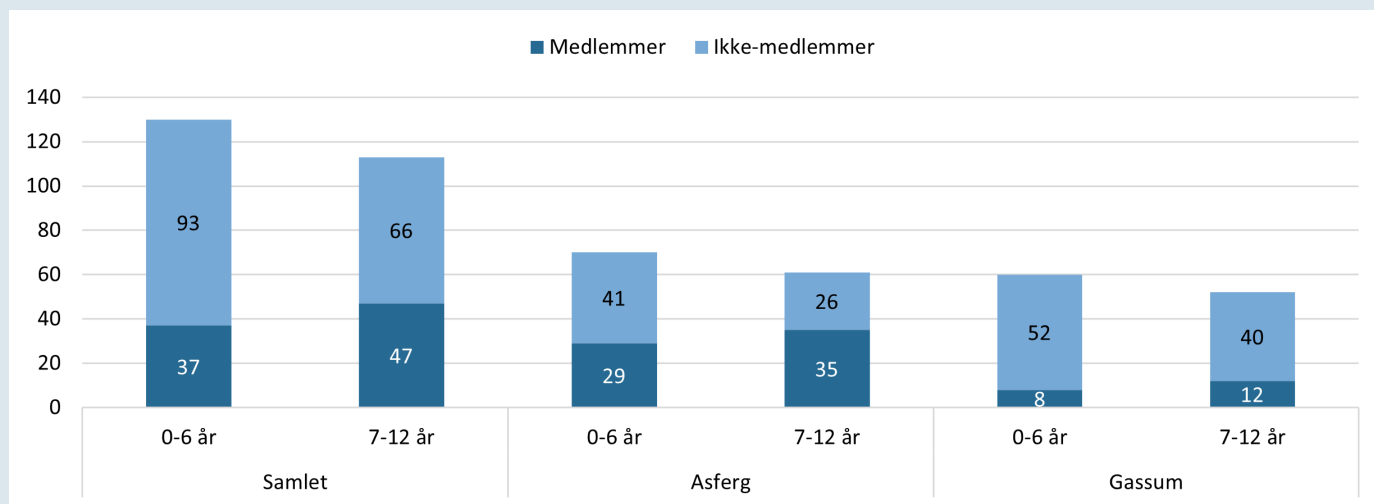
Asferg Sogn

- 0-6-årige: Der er i sæsonen 2023/24 29 medlemmer i denne aldersgruppe fra Asferg Sogn, hvilket svarer til 41 pct. af alle 0-6-årige i sognet (70).
- 7-12-årige: Der er i sæsonen 2023/24 35 medlemmer i denne aldersgruppe fra Asferg Sogn, hvilket svarer til 57 pct. af alle 7-12-årige i sognet (61).

Gassum Sogn

- 0-6-årige: Der er i sæsonen 2023/24 8 medlemmer i denne aldersgruppe fra Gassum Sogn, hvilket svarer til 13 pct. af alle 0-6-årige i sognet (60).
- 7-12-årige: Der er i sæsonen 2023/24 12 medlemmer i denne aldersgruppe fra Gassum Sogn, hvilket svarer til 23 pct. af alle 7-12-årige i sognet (52).

Medlemmer af Purhus IF i forhold til alle i aldersgruppen

Figuren viser antal (unikke) medlemmer (Purhus IF's egne data) og 'Ikke-medlemmer' i sæsonen 2023/24 i området ved Asferg og Gassum fordelt på aldersgrupper. 'Ikke-medlemmer' udgøres af forskellen mellem populationen (Danmarks Statistik, 1. januar 2024) og antal medlemmer i Purhus IF.

Det voksende medlemstal skyldes flere medlemmer uden for Purhus IF's område

Projektet har haft fokus på at tiltrække flere medlemmer fra lokalområdet – og i særdeleshed Asferg – men det er ikke umiddelbart lykkedes.

De fleste af de nye medlemmer i alderen 0-6 år kommer ikke fra Asferg og Gassum Sogne, men uden for det umiddelbare nærområde.

Omvendt er der sket et fald i antallet af de 7-12-årige medlemmer, som bor uden for de to sogne.

0-6 år:

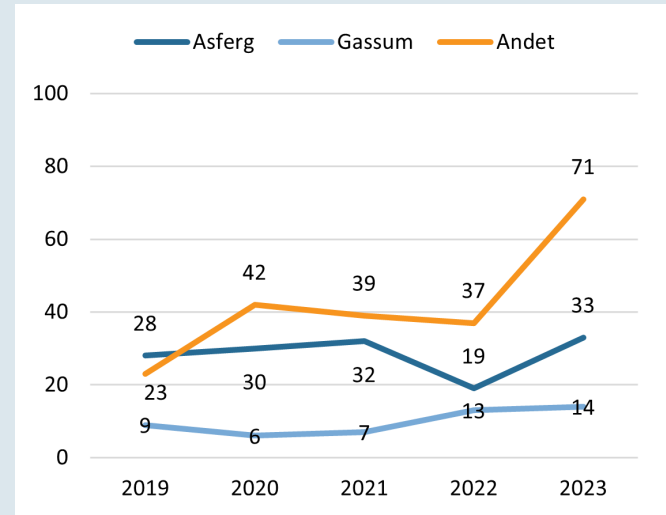
- Antallet af 0-6-årige medlemmer, der bor uden for de to sogne, er steget fra 42 (2020) til 71 (2023).
- For Asferg Sogn er medlemstallet steget fra 30 til 33.
- For Gassum Sogn er medlemstallet steget fra 6 til 14.

7-12 år:

- Medlemstallet for de 7-12-årige, der bor uden for de to sogne, er faldet fra 49 (2020) til 37 (2023).
- For Asferg Sogn er medlemstallet faldet fra 37 til 31.
- For Gassum Sogn er medlemstallet steget fra 6 til 11.

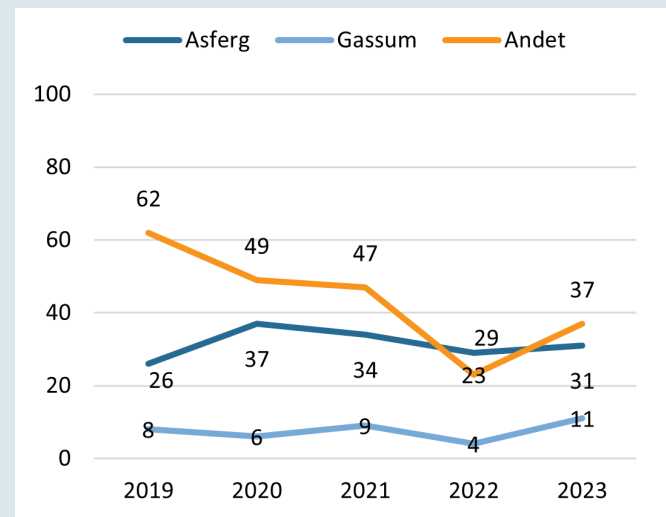
Figuren viser udviklingen i 7-12-årige medlemmer af Purhus IF bosiddende i Asferg Sogn, Gassum Sogn og 'Andet' i perioden 2019-2023 (kalenderår).

0-6 år: Mange nye medlemmer bor uden for Asferg og Gassum

Figuren viser udviklingen i 0-6-årige medlemmer af Purhus IF bosiddende i Asferg Sogn, Gassum Sogn og 'Andet' i perioden 2019-2023 (kalenderår).

7-12 år: Fald i medlemmer 'udefra'

Stor tilfredshed med PIF Babyklub

Om PIF Babyklub

'PIF Babyklub' blev lanceret for at skabe et trykt fællesskab i foreningen for forældre under deres barsel. Den består af:

- barselscaféen, der er åben for alle på barsel (og deres småbørn) og foregår hver anden torsdag fra kl. 10-12. Nogle gange er der arrangementer, oplæg eller mulighed for vejledning ved sundhedsplejersken. Det er generelt gratis at deltage, men der har været enkelte arrangementer med brugerbetaling.
- babymotorik for børn i alderen 3-12 måneder og deres forældre, som foregår i 45 minutter hver onsdag.
- barselstræning for barslende forældre hver onsdag i 45 minutter umiddelbart efter babymotorik.

Det koster 75 kr. om måneden at være tilmeldt babymotorik og barselstræning samt 25 kr., hver gang man deltager i babymotorik, og 40 kr., hvis man både deltager i babymotorik og barselstræning.

I december 2020 undersøgte Idrættens Analyseinstitut første gang tilfredsheden blandt deltagerne i PIF Babyklub. Siden har Purhus IF brugt samme spørgeskema til at undersøge tilfredsheden i 2021, 2022 og 2024, og i alt har 43 personer besvaret spørgeskemaet hen over hele perioden.

38 af de 43 forældre (88 pct.), der har svaret på spørgeskemaet, er tilfredse med deres forløb i PIF Babyklub, og 37 forældre vil anbefale PIF Babyklub til andre forældre.

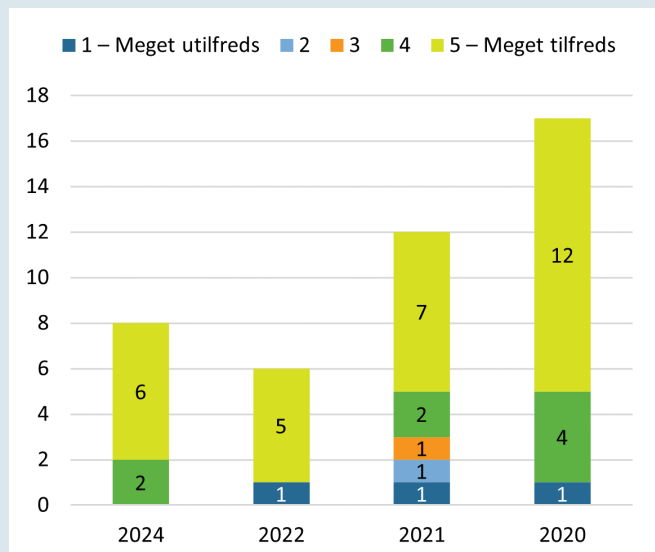
Tilslutningen til PIF Babyklub

Purhus IF har ikke opgjort medlemstallet løbende, men koordinatorene i Purhus IF oplyser, at:

- klubben har haft 91 betalende medlemmer, der har deltaget i babymotorik og/eller barselstræning fra primo januar 2021 til ultimo maj 2024
- babyklubben har 327 følgere på Facebook
- der er 107 familier i klubbens gruppe på Messenger.

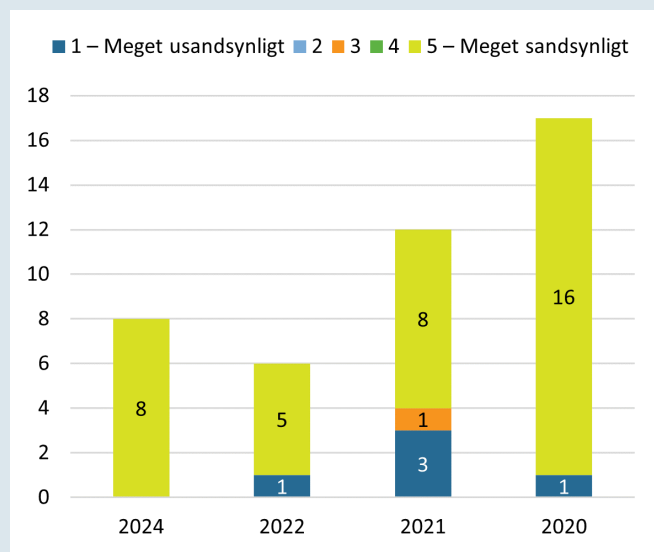

Tilfredshed med forløbet i PIF Babyklub

Figuren viser svarfordelingen på spørgsmålet 'Hvor tilfreds er du overordnet set med dit forløb i babyklubben?' på en skala fra 1-5, hvor 1 er 'meget utilfreds', og 5 er 'meget tilfreds', på tværs af undersøgelsesperioder. Y-aksen repræsenterer antal respondenter. (n=43)

86 pct. vil anbefale PIF babyklub til andre forældre

Figuren viser svarfordelingen på spørgsmålet 'Hvor sandsynligt er det, at du vil anbefale babyklubben til andre forældre?' på en skala fra 1-5, hvor 1 er 'meget utilfreds', og 5 er 'meget tilfreds', på tværs af undersøgelsesperioder. Y-aksen repræsenterer antal respondenter. (n=43)

Svært at nå mindre ressourcestærke familier

Det har været en udfordring at nå ud til og involvere de mindre ressourcestærke familier i babyklubben.

Den lokale sundhedsplejerske var udset til at have en rolle som 'forpost' i forhold til at kunne involvere nogle af de familier, som normalt er svære at få fat i. Men det viste sig at være sværere end først antaget.

"Jeg var godt klar over, at det ville blive en udfordring. Men det har været endnu sværere, end jeg troede."

Hun peger på, at det typisk har været velfungerende mødregupper, som sammen er taget ned i babyklubben.

"Og så kræver det nogle ressourcer at komme alene derned og have mod til det, selv om jeg synes, at de i Træningshuset har været rigtig gode til at spørge ind og modtage nye familier, når der er kommet nogle nye."

Sundhedsplejen er stoppet i barselscaféen

Sundhedsplejen har stået for en række oplæg og sessioner i babyklubben, hvor forældrene har haft mulighed for sparring.

Imidlertid har der i perioder været mange aflysninger på grund af få tilmeldinger, og sundhedsplejen har derfor stoppet samarbejdet om barselscaféen for nu, men er åben for at gå ind i det igen, hvis der opstår et behov.

”Cafeen har fungeret godt, når der har været tilslutning til den. Der har været gode perioder med stor tilslutning, hvor den samme flok er kommet hver gang, og her har jeg følt, at jeg kunne bidrage med noget.”

Men flere gange har det været nødvendigt at aflyse i sidste øjeblik, og det har været for dyrt både i ressourcer og i forhold til, at sundhedsplejen selv har finansieret de timer, de bruger på babyklubben.

”Sidste gang havde jeg to fødsler i mit distrikt, jeg ikke kunne tage, fordi jeg havde en aftale med barselscaféen. Så var der nogle andre af mine kolleger, der skulle tage de fødsler, og så endte det samtidig med, at vi aflyste caféen.”

Aktiviteter i barselscaféen

Udover 'hygge i barselscaféen' holder barselscaféen en række arrangementer. I 2023 var der følgende aktiviteter:

- Førstehjælpskurser
- Oplæg om tænder og tandbørstning
- Babymassage og zoneterapi
- Oplæg om kost
- Oplæg om søvn
- Yoga 'for baby og mor'
- Musikleg (ved biblioteket)
- Åben rådgivning ved sundhedsplejerske

Deltagerne er gode til at inkludere nye

”I begyndelsen var det mest mødregrupper, der kom. Men sidenhen har vi også fået fat i en del, som kommer alene – og også en del, som normalt ikke er aktive i en forening. Vores oplevelse er, at de deltagere, som allerede kender hinanden, er rigtig gode til at inkludere de nye deltagere, som kommer alene.”

Fra interview med koordinatorene i Purhus IF (2024)

Stor tilslutning til Spireklubben

Purhus IF's mange nye medlemmer i alderen 0-6 år kan langt hen ad vejen tilskrives Spireklubben, der i sæsonen 2023/24 har haft 31 medlemmer ligeligt fordelt på drenge og piger.

De fleste medlemmer er 0-3 år, og kun to medlemmer var ældre end tre år i sæsonen 2023/24.

Kun få deltagere er fra lokalområdet

Af de 31 deltagere kommer fem fra Asferg (16 pct.) og to fra Gassum (6 pct.).

Det er et eksempel på, at væksten i medlemstallet i Purhus IF primært er drevet af medlemmer, der bor uden for foreningens nærområde. Det kan gøre det svært at holde fast i de medlemmer, der starter i foreningen.

Koordinatorerne i Purhus IF fortæller i et interview til evalueringen, at folk gerne vil køre efter både babyholdet og Spireklubben, fordi de tilbud ikke findes mange andre steder.

”Det appellerer til rigtig mange i dag – altså, at man ikke binder sig på samme måde, som man gør på et gymnastikhold... Men når man så kommer for en specifik aktivitet, som man kører langt efter, så bliver man jo nok ikke i foreningen. Så er der nok mange, der i stedet bruger deres lokale forening, hvis de skal dyrke en ny aktivitet, fordi den ligger tættere på.”

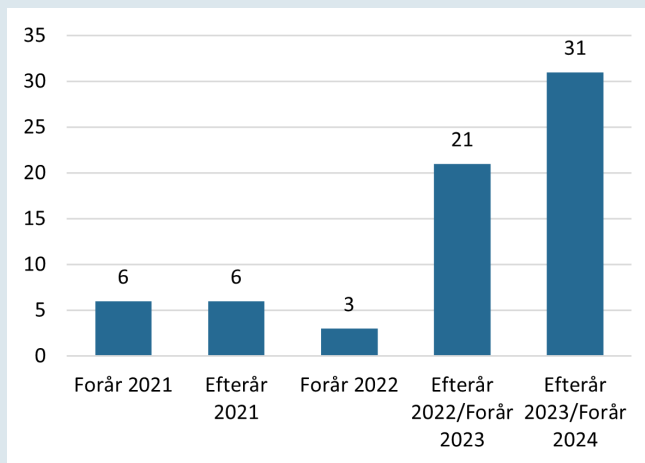
Om Spireklubben

Spireklubben er et tilbud til alle børnefamilier med børn i alderen 1-6 år om at mødes i Træningshuset til fri leg og bevægelse i to timer én søndag om måneden.

I 2024 er prisen 180 kr. for et halvt år med seks mødegange.

Tidligere i projektførløbet mødtes Spireklubben hver 14. dag, men antallet af gange blev sat ned efter tilbagemeldinger fra forældrene.

Stor vækst i Spireklubben

Figuren viser antal medlemmer i Spireklubben på tværs af perioder (Purhus IF's egne optællinger).

Idrætseftermiddage har været en succes for børnene

Purhus IF og Træningshuset har i projektperioden arrangeret idrætseftermiddage hver tredje uge for Børnehuset Svalereden.

En idrætseftermiddag varer 2,5 timer og består af forskellige forløb med aktiviteter for børnene.

Den tidligere leder af Svalereden (leder i 2023 og 2024) siger i et interview, at idrætseftermiddagene har været en stor succes, hvor børnene oplever stor bevægelsesglæde.

”Børnene er begejstrede, når de skal derned – de glæder sig. Der er højt humør, selvom det er om eftermiddagen, hvor nogle af dem er ved at være trætte. Og det giver dem mulighed for at bevæge sig på en helt anden måde, som vi slet ikke har mulighed for i institutionen.”

Om samarbejdet med Børnehuset Svalereden

Purhus IF har samarbejdet med Børnehuset Svalereden om at fastholde børnene i de bevægelsesvaner, som de har fået gennem babyklubben og Spireklubben.

Fra starten var det planen, at samarbejdet skulle bestå af:

- idrætseftermiddage
- en trivselsuge med fokus på bevægelse og sundhed
- et årligt forældremøde i Træningshuset
- at Purhus IF deltager i personalemøder i Børnehuset.

Projektskrivelse 'Sundhed, bevægelse og trivsel i Purhus IF'
(2020)

Svært at inddrage forældrene

Evalueringen af projektets første fase viste, at forældrene kun deltog sporadisk i aktiviteterne, når de kom for at hente deres børn. Sådan er det stadig, selvom der har været et stort ønske om at involvere forældrene noget mere, fortæller den tidligere leder (i 2023 og 2024) af Svalereden.

”Vi vil jo gerne have, at forældrene kommer ind for at være med, så børnene kan spejle sig i dem, men de venter typisk høfligt ude foran glasfacaden til, at aktiviteterne er færdige. Der har vi måske heller ikke været gode nok til at gøre dem opmærksomme på, at de altså meget gerne må komme ind og være med. Der har vi en opgave fremadrettet.”

Sundhedsplejen måtte opgive motoriske screeninger

I starten var den lokale sundhedsplejerske også en del af idrætseftermiddagene med henblik på at lave motoriske screeninger af børnene. Efterfølgende kunne forældrene så booke en tid for at få sparring på deres børns udvikling. Men undervejs i projektet blev denne del taget ud af idrætseftermiddagene, blandt andet fordi det var svært at få samtykkeerklæringer fra forældrene i forhold til at kunne observere børnene. Sundhedsplejersken fortæller:

”Det var et fåtal af forældrene, der var interesserede i at bruge os. Når de kom der kl. 16.00, ville de bare hente deres børn og hjem.”

Sundhedsplejersken arbejdede sammen med skolesundhedsplejersken om at screene børnene, men skolesundhedsplejersken sagde op undervejs, og så blev arbejdet for svært:

”Det var en alt for stor mundfuld for mig at stå med det alene. Det var ret meget at skulle overskue en flok børn samtidig med, at man skulle observere deres motoriske færdigheder individuelt.”

Forældre- og personalemøder

Det var planen, at Purhus IF skulle gennemføre et årligt forældremøde i Træningshuset med fokus på bevægelse og sundhed, og at foreningen også skulle deltage i Børnehushets personalemøder.

Men der blev ikke gennemført nogen forældremøder i Træningshuset under projektet.

Der har været et enkelt oplæg til et forældremøde i institutionen, hvor en af koordinatorene i Purhus IF fortalte om foreningens tiltag, og den lokale sundhedsplejerske holdt oplæg om søvn, kost, motion og renlighed.

Finansiering udefra er nødvendig

Randers Kommune har i to omgange støttet idrætseftermiddagene med projektmidler. Og uden den støtte ville det have været vanskeligt for Børnehuset Svalereden at finde penge til at deltage i projektet, siger den tidligere leder af institutionen.

”Nu har de jo heldigvis fået nogle midler ind igen, så lige nu er det ikke et problem. Men da midlerne slap op, drosled vi en lille smule ned, fordi vi ikke både kan betale personalets og deres [Purhus IF/Træningshuset] løn – det kan ikke lade sig gøre med det budget, vi har.”

Lederen påpeger, at hvis projektmidlerne skulle slippe op igen, vil institutionen fortsat leje sig ind i Træningshuset, men selv overtage ansvaret for aktiviteterne:

”Så ville vi stadig komme i Træningshuset, men vil sjældnere bruge deres personale – det handler simpelthen om aflønningen. Og der sidder jo også en over mig, som bestemmer. Vi ville næppe få lov [til at aflønne dem].”

En del af personalet er skiftet ud undervejs

I projektperioden har der været store udskiftninger på personalefronten. Børnehuset Svalereden fik ny leder i 2023 og igen i 2024, og en stor del af det personale, der var ansat ved projektets begyndelse, er ikke længere tilknyttet institutionen.

Det har haft betydning for fokus i projektet. I begyndelsen arbejdede institutionen med læreplanstemaet ’krop, sanser og bevægelse’, men det fylder mindre i hverdagen nu end ved projektets begyndelse.

Gode tilbagemeldinger på Trivselsuge

Purhus IF har sammen med Børnehuset Svalereden, Gasum Børnehus og Asferg Skole lavet en trivselsuge for de børn, der skal starte i førskole på Asferg Skole.

Ideen er at skabe en mulighed for børnene til at danne et fællesskab, inden de starter i skole, gennem bevægelse og idræt.

I 2024 blev Trivselsugen aflyst og erstattet af to temadage i førskolen, efter børnene var startet. Men de tre Trivselsuger i 2021, 2022 og 2023 var en stor succes, fortæller koordinatorene i Purhus IF i et interview til denne evaluering:

”Alle tre år er Trivselsugen gået supergodt. Og vi har fået gode tilbagemeldingerne fra både skole og børnehaver. Det giver rigtig god mening, at børnene bliver rystet sammen, inden de starter i førskole, og vi kommer til at kende dem, allerede inden de starter.”

Vild med projektet

”Det har virkelig været spændende at være en del af. Det er ikke noget, jeg har prøvet inde i byen, hvor jeg har været leder i seks år – altså det med, at man er så tæt på sit lokalområde, som man er her. Og de har bare et kæmpe drive nede i Træningshuset, og det smitter jo af på os – på personalet og på børnene.”

**Forhenværende leder (i 2023 og 2024)
af Børnehuset Svalereden**

Begrænset interesse for pulje til at dække kontingenter

I projektperioden var der kun fire, som søgte midler til at få dækket kontingentet til Purhus IF, og på grund af den begrænsede interesse valgte foreningen at lade være med at uddanne mentorer til at tage imod nye medlemmer.

Koordinatorerne i Purhus IF fortæller i et interview til evalueringen, at de ikke ved, hvorfor der var så få ansøgere til pengene:

“Vi ved ikke helt hvorfor, men det er jo et lille lokalsamfund, hvor de fleste kender hinanden. Det kan måske godt afholde nogle fra at tage imod hjælp.”

I 2022 lancerede Randers Kommune desuden en fritidspasordning, hvor børn og unge op til 18 år kan få støtte til at begynde en fritidsaktivitet, købe udstyr og betale kontingent.

Om 'PIF for alle'

'PIF for alle' var et initiativ, som skulle række ud til de børn, der ikke er en del af foreningslivet, bl.a. med en mentorordning, hvor frivillige tager imod nye medlemmer og får dem til at føle sig godt tilpas, og ved at give familier mulighed for at søge støtte til at betale kontingent til foreningen.

Det var planen at:

- uddanne ti frivillige mentorer til foreningen til at tage imod nye medlemmer
- etablere og reklamere for en pulje, hvor det var nemt at søge om midler til at betale kontingent og udstyr.

Opsamling

Det overordnede mål om, at 60 pct. af børnene i alderen 0-6 år og 75 pct. af børnene i alderen 7-12 år skal være medlemmer af Purhus IF ved projektets afslutning, er ikke indfriet.

I sæsonen 2023/24 var det kun 28 pct. af de 0-6-årige og 42 pct. af de 7-12-årige fra Asferg og Gassum Sogne, der var medlemmer af foreningen.

Selvom Purhus IF ikke nåede det overordnede mål, har foreningen haft succes med flere initiativer, der også har ført til flere medlemmer blandt de 0-6-årige (fra 78 i 2020 til 118 i 2023).

- Der er stor tilslutning til Spireklubben, som har 31 medlemmer i sæsonen 2023/24.
- Der er stor tilfredshed med PIF Babyklub: 88 pct. af de adspurgte er tilfredse med deres forløb.
- Børnehuset Svalereden er meget glade for samarbejdet – særligt i forhold til idrætseftermiddagene.
- 'Sommergymnastik', der ligger uden for den normale sæson, har tiltrukket nye medlemmer og fastholdt gamle.
- Der er gode tilbagemeldinger på trivselsugerne, hvor de børn, som skal starte i skole efter sommerferien, mødes inden skolestart for at opbygge et fællesskab gennem bevægelse og idræt.

Projektet er imidlertid også stødt på en del udfordringer, og det har især været svært at rekruttere medlemmer fra projektets målgruppe.

- Kun få nye medlemmer i Purhus IF kommer fra nærområdet (Asferg og Gassum Sogne).
- Det ser ud til, at det primært er ressourcestærke familier, der har benyttet sig af projektets tilbud.
- De nye medlemmer, som kommer andre steder fra, er svære at fastholde i foreningen.
- 'PIF for alle' kom aldrig rigtigt i gang på grund af manglende efterspørgsel.

Selvom idrætseftermiddagene er en stor succes, har den del af projektet også været udfordret:

- Børnehuset Svalereden har haft stor udskiftning blandt personalet og har skiftet leder, og der er nu mindre fokus på 'krop, sanser og bevægelse' end ved projektets begyndelse.
- Det er ikke lykkedes at få forældrene til at deltage aktivt i idrætseftermiddagene.
- Sundhedsplejerskens opgave med at lave motoriske screeninger af børnene ved idrætseftermiddagene fungerede ikke som håbet og blev derfor taget ud af projektet.

Desuden er antallet af medlemmer i aldersgruppen 7-12 år faldet fra 92 (2020) til 79 (2023) i projektets løbetid.

På trods af flere initiativer, der har til formål at favne børn, der normalt ikke dyrker foreningsidræt, oplever foreningen fortsat, at der er en relativt stor andel af børnene fra Asferg Skole, som de ikke kan 'få fat i'.

FORSLAG

Lav aktiviteter i Gassum

Purhus IF har relativt få medlemmer fra Gassum Sogn i aldersgruppen 0-12 år.

Lige nu udbyder Purhus IF kun aktiviteter for målgruppen i Træningshuset i Asferg, og borgerne i Gassum har lige så langt til Træningshuset som til foreningerne i Spentrup. For at mindske afstanden er det derfor oplagt at udbyde aktiviteter for målgruppen i Gassum Kultur- og Aktivitetshus.

PERSPEKTIV

En vanskelig målgruppe

Forskning viser, at børns idrætsdeltagelse i høj grad er påvirket af socioøkonomiske forhold, og at det har stor betydning, om forældrene selv dyrker motion og idræt.

Evalueringen bekræfter, at selv med målrettede indsatser som den i Purhus IF kan det være meget vanskeligt at få de borgere, som normalt ikke er idrætsaktive, til at blive en del af en idrætsforening.

Mere viden

Idrættens Analyseinstitut har tidligere lavet to evalueringer af den indledende fase af projektet 'Sundhed, bevægelse og trivsel i Purhus IF', som er udgivet i 2021 og 2022.

SUNDHED, BEVÆGELSE OG TRIVSEL I PURHUS IF

Evaluering af den indledende fase (1. del)

Deltagertal: 17 April 2021

Christian Gertsgaard Nielsen

SUNDHED, BEVÆGELSE OG TRIVSEL I PURHUS IF

Evaluering af den indledende fase (2. del)

Deltagertal: 27 Januar 2022

Christian Gertsgaard Nielsen

Rapporterne kan downloades gratis fra Idrættens Analyseinstituts hjemmeside www.idan.dk

Idrættens
Analyseinstitut